

REUNIÓ DE TREBALL SOBRE EXPERIÈNCIES DE PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DEL PAISATGE EN L'ÀMBIT LOCAL A CATALUNYA

RESUM DE LA REUNIÓ

Seu de l'Observatori del Paisatge
18 de maig de 2016

ÍNDEX

1. Presentació	1
2. Programa	2
3. Participants	3
4. Contribucions	5
5. Aportacions al debat	18

1. PRESENTACIÓ

Des de l'Observatori del Paisatge hem constatat com en els últims anys l'interès del món local de Catalunya cap al paisatge segueix incrementant-se. Les administracions locals en són conscients i han començat a veure en el paisatge un motor per al desenvolupament dels territoris que administren. Aquesta tendència es fa visible amb el creixent número de cartes del paisatge, plans de paisatge i altres tipus d'iniciatives de planificació i gestió del paisatge que s'estan desenvolupant o que estan a punt d'iniciar-se.

Conscients d'aquest fet, i coincidint amb la voluntat expressada per algunes entitats i persones, l'Observatori va creure especialment oportú reunir totes les iniciatives en una reunió de treball el 18 de maig de 2016 a la seu de l'Observatori del Paisatge, a Olot. La trobada tenia dues finalitats principals: en primer lloc, que tothom conegués de més a prop cadascuna de les experiències en marxa i les persones que les impulsen i gestionen; i, en segon lloc, posar sobre la taula, amb un debat obert, rigorós i serè, les oportunitats i els reptes que es plantegen en cada cas.

La sessió fou un primer pas per disposar d'una visió més completa de les iniciatives i experiències més notables que s'estan duent a terme a Catalunya en aquests moments, tant les impulsades per les administracions com les liderades per entitats de la societat civil, i va aportar algunes respostes als reptes i a les preguntes que planen avui en el camp de la gestió i l'ordenació del paisatge en el món local a Catalunya. Amb la participació de 31 persones, representants de 12 experiències, molt diverses, tant en escala com en enfocament, es van complir amb els objectius prèviament marcats, i la trobada va generar sinergies positives entre els diversos participants que de ben segur seran útils en el futur per tothom.

2. PROGRAMA

El programa de la reunió de treball fou el següent:

REUNIÓ DE TREBALL SOBRE EXPERIÈNCIES DE PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DEL PAISATGE EN L'ÀMBIT LOCAL A CATALUNYA

Observatori del Paisatge de Catalunya - 18 de maig de 2016 - Hospici, 8 - Olot

10 h. **Benvinguda i presentació de la sessió**
Observatori del Paisatge de Catalunya

10.15 h. **Paisatge i món local**

Josep Armengol, Subdirector general de Planificació Territorial i Paisatge, Departament de Territori i Sostenibilitat

10.30 h. **Breus apunts sobre l'experiència europea en planificació del paisatge en l'àmbit local**
Observatori del Paisatge de Catalunya

10.45 h. **Experiències (I)**

- Carta del paisatge del Berguedà (aprovada el 2007)
- Carta del paisatge de la Vall de Camprodon (aprovada el 2009)
- Carta del paisatge del Priorat (aprovada el 2012)
- Carta del paisatge del Lluçanès
- Carta del paisatge de la Conca de Barberà
- Carta del paisatge de les Garrigues

Breu explicació de cada experiència (màx. 10 minuts cadascú), responent a diverses qüestions:

- Origen
- Impulsors
- Principals passos
- Estat actual
- Principals iniciatives i accions desenvolupades
- Principals dificultats i reptes
- Finançament

12.15 h. **Debat**
Modera. Observatori del Paisatge de Catalunya

14.00 h. **Dinar**

15.30 h. **Experiències (II)**

- Pla de paisatge de Cervera (aprovat el 2015)
- Projecte de Candidatura Priorat-Montsant-Siurana
- Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya
- Consorci dels Aspres
- Pla de paisatge urbà de Linyola
- Pla de paisatge de La Granadella

Breu explicació de cada experiència (màx. 10 minuts cadascú), responent a diverses qüestions:

- Origen
- Impulsors
- Principals passos
- Estat actual
- Principals iniciatives i accions desenvolupades
- Principals dificultats i reptes
- Finançament

16.30 h. **Debat**
Modera. Observatori del Paisatge de Catalunya

18.00 h. **Propers passos i cloenda**
Observatori del Paisatge de Catalunya

3. PARTICIPANTS

Nom i cognoms	Ens	Carta/pla/iniciativa	Telèfon	E-mail
Josep Armengol Tatjé	Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya		637 345 748	jarmengol@gencat.cat
Ramon Moliner Serra	Consell Comarcal de la Cerdanya	Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya	609 863 089	mol@puigcerda.net
Marc Torrent Palou	Consell Comarcal de la Cerdanya	Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya	629 223 352	mtplivi@msn.com
Ramon Royes Guàrdia	Ajuntament de Cervera	Pla de paisatge de Cervera	630 450 012	rroyes@cerverapaeria.cat
Imma Espel Casas	Consell Comarcal del Berguedà	Carta de paisatge del Berguedà	699 791 373	espelci@adbergueda.cat
Gemma Vinyes Barniol	Consell Comarcal del Berguedà	Carta de paisatge del Berguedà	608 636 351	gvinas@ccbergueda.cat
Jordi Torallas Boucharlat	Consorci dels Aspres Empordà	Consorci dels Aspres	687 919 091	info@aspresemporda.cat
Jordi Sabaté Gàsquez	Consell Comarcal del Priorat	Carta de paisatge del Priorat	646 480 193	sabatejordi@gmail.com
J. Carles Garcia Vaqué	Consell Comarcal del Priorat	Carta de paisatge del Priorat	650 620 976	jcgarciavaque@gmail.com
Josep M. Vidal Minguella	Consell Comarcal de la Conca de Barberà	Carta de paisatge de la Conca de Barberà	635 033 152	vidal.minguella@gmail.com
Núria Morral Nadal	Associació Prioritat	Projecte de Candidatura Priorat-Montsant-Siurana	696 183 780	nuria.morral@gmail.com
Joan Vaqué Sans	Associació Prioritat	Projecte de Candidatura Priorat-Montsant-Siurana	678 306 169	gestioprioritat@gmail.com
Roser Vernet Anguera	Associació Prioritat	Projecte de Candidatura Priorat-Montsant-Siurana	670 544 420	coordprioritat@gmail.com
Irene Navarro Solé	Espai Tres. Territori i Responsabilitat Social	Carta del paisatge del Lluçanès	696 687 825	i.navarro@espaitres.net
Xavier Sabaté Rotés	Espai Tres. Territori i Responsabilitat Social	Carta del paisatge del Lluçanès	626 757 068	x.sabate@espaitres.net
Laura Megías Garriga	Consorci del Lluçanès	Carta del paisatge del Lluçanès	695 413 874	sdr.consorci@llucaenes.cat
Núria Mussons Olivella	Consorci del Lluçanès	Carta del paisatge del Lluçanès	671 240 571	nuria.mussons@gmail.com
Ricardo Nog. Martins	Geògraf investigador - observador	Pla de paisatge de Guimaraes (Portugal)	00351 253 421 218	ricardo.martins@labpaisagem.pt

Anton Bundó Nin	Associació pel Foment del Turisme a les Garrigues	Carta del paisatge del Garrigues	606 590 506	calpastor@calpastor.cat / assoc.foment.turisme@garrigues.cat
Sisco Esquerda Tamarit	Consell Comarcal de les Garrigues	Carta del paisatge del Garrigues	609 859 575	sisco.esquerda@gmail.com
Antoni Villas Miranda	Consell Comarcal de les Garrigues	Carta del paisatge de les Garrigues	699 262 510	president@garrigues.cat
Elies Bosch Benet	Ajuntament de La Granadella	Pla de paisatge de La Granadella	618 623 811	eliesboschbenet@gmail.com
Ramon Queralt Boldú	La Llena Ambiental	Pla de paisatge urbà de Linyola	679 961 775	rqueralt@lallena.cat
Albert Cortina Ramos	Estudi DTUM	Cartes del paisatge Priorat, Penedès i Berguedà	670 205 615	acortina@estudidtum.com
Òscar Camí Puig	Ajuntament de Linyola	Pla de paisatge urbà de Linyola	606 354 635	ocami@gencat.cat
Àlex Mases Xifré	Ajuntament de Linyola	Pla de paisatge urbà de Linyola	609 930 663	teuleriadelinyola@gmail.com
Xavier Juncà Morer	Mancomunitat de la Vall de Camprodon	Carta del paisatge de la Vall de Camprodon	609 546 303	xjunca@economistes.com
Teresa Monje Alegret	Mancomunitat de la Vall de Camprodon	Carta del paisatge de la Vall de Camprodon	636 954 665	desenvolupamentrural@valldecamprodon.org
Joan Nogué Font	Observatori del Paisatge de Catalunya		972273564	joan.nogue@catpaisatge.net
Pere Sala i Martí	Observatori del Paisatge de Catalunya		972273564	pere.sala@catpaisatge.net
Jordi Grau Oliveras	Observatori del Paisatge de Catalunya		972273564	jordi.grau@catpaisatge.net

4. CONTRIBUCIONS

A continuació es presenta un resum de totes les intervencions programades de la sessió de treball.

Paisatge i món local

Josep Armengol. Subdirector general de Planificació Territorial i Paisatge. Departament de Territori i Sostenibilitat.

Josep Armengol va indicar que el Departament de Territori i Sostenibilitat entén la Llei 18/2005 i els catàlegs de paisatge que se'n deriven com a pal de paller per a la planificació i gestió del territori. No obstant, el repte és trobar la manera de poder baixar d'escala les estratègies i propostes que emanen dels Catàlegs i aplicar-les a escala local. En aquest sentit, apunta l'elaboració d'un nou marc normatiu amb uns nous objectius que proporcionin els instruments concrets per aplicar les accions definides sobre paper. Va afegir també que són conscients del dèficit d'instruments i que volen buscar referències i exemples de bones pràctiques.

Abans d'iniciar la reunió de treball, Josep Armengol va apuntar unes primeres constatacions: l'interès del món local pel paisatge i la voluntat estratègica i propositiva de la trobada, estudiant el paisatge des d'una escala supramunicipal (més enllà de fronteres polítiques).

Breus apunts sobre l'experiència europea en planificació del paisatge en l'àmbit local

Pere Sala. Coordinador de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

Pere Sala va fer, en primer lloc, un repàs al tipus d'informació i a les eines del web de l'Observatori del Paisatge que estan posades a disposició de consells comarcals, ajuntaments, mancomunitats, entitats locals, persones especialitzades, i el públic en general, en l'àmbit del paisatge: ponències del Seminari internacional "Redescobrir el paisatge des del món local" (www.catpaisatge.net/cat/jornades_monlocal.php); secció de cartes i plans de paisatge (www.catpaisatge.net/cat/cartes.php / www.catpaisatge.net/cat/plans_paisatge.php); i web "Paisatge i món local" (www.catpaisatge.net/monlocal/cat/index.php), que tradueix a escala local algunes de les propostes dels catàlegs de paisatge; i recull, classifica i ordena una selecció de les principals experiències i informacions existents arreu del món sobre promoció del paisatge a escala local.

Tot seguit, va sintetitzar les principals idees recollides en l'última publicació de l'Observatori del Paisatge: "La planificació del paisatge en l'àmbit local a Europa" (www.catpaisatge.net/cat/documentacio_doc_2.php). L'estudi té com a objectiu conèixer més a fons les principals eines i experiències de planificació del paisatge en l'àmbit local existents a Europa i analitzar-ne la vinculació amb el planejament local i les estratègies sectorials. Va ressaltar el potencial que té la publicació a l'hora de posar a l'abast del món local referents, idees, i conceptes que s'estan desenvolupant en altres països i que són aplicables o adaptables a realitats diverses.

Experiències

Cada representant va explicar en 10 minuts la seva iniciativa, seguint el guió indicat en el programa, tot incidint sobretot en aquells aspectes de la seva experiència que consideraven més rellevants i que poguessin contribuir al debat posterior. Els resums de les intervencions són els següents:

Carta del Paisatge del Berguedà	
Representant/ponent	Imma Espel, directora de turisme del Consell Comarcal del Berguedà.
Origen	L'any 2004, entenent el paisatge com a un valor diferencial pel posicionament turístic.
Impulsors	Consell Comarcal del Berguedà, amb el suport de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya (actual Departament de Territori i Sostenibilitat).
Principals passos	<ul style="list-style-type: none">- Document de procés: diagnosi, objectius de qualitat paisatgística i programa de gestió del paisatge.- Document de consens (Aprovació del pacte per a la protecció, ordenació, gestió i millora dels paisatges del Berguedà, l'any 2007).
Estat actual	- Procés aturat i estancat des del 2007, revitalització a partir del 2016.
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	<ul style="list-style-type: none">- Adequació i foment de 17 miradors paisatgístics.- Pla de senyalització comuna.- Canvi de banyeres per cons de fusta.- Millora fonts.- Endreça illa de contenidors.- Millora entrada als pobles.
Principals dificultats i reptes	Tornar a emprendre el projecte amb el repte de plantejar una eina que garanteixi el compromís dels signants alhora de desenvolupar les accions.
Finançament	Pla de Foment Turístic 2005-2007
Web	http://www.catpaisatge.net/fitxers/cartes/Carta_Bergueda_20.02.08.pdf
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Carta_Paisatge_Bergueda.pdf

Carta del Paisatge del Priorat	
Representant/ponent	Joan Carles Garcia, president del Consell Comarcal del Priorat
Origen	L'any 2004, en un context de creixent sensibilitat de la població vers el paisatge
Impulsors	Consell Comarcal del Priorat, Departament de Territori i Sostenibilitat i Observatori del Paisatge
Principals passos	2004-2006 Diagnosi 2010-2012 Signatura de la Carta l'any 2012, amb objectius de qualitat paisatgística i procés de concertació: comunicació, participació (cicle de tallers), assumptió compromisos (pacte de compromís) i calendari d'acció (programa de gestió)
Estat actual	En fase d'aplicació dels compromisos de la carta. Reunions de la comissió de seguiment i de la comissió tècnica, en coordinació amb altres projectes de la comarca
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	<ul style="list-style-type: none"> - Suport al Pla Estratègic Comarcal - Creació d'una comissió de seguiment - Creació d'una comissió tècnica - Impuls i suport a la candidatura de l'UNESCO - Col·laboració tècnica en la redacció de la CETS - Impuls a l'Oficina del Paisatge
Principals dificultats i reptes	<ul style="list-style-type: none"> - Manca de fonts de finançament - Problemes de tresoreria de les administracions públiques i entitats implicades en la carta - Formació i pedagogia en matèria de paisatge
Finançament	Consell Comarcal, Generalitat, Ajuntaments i entitats membres
Web	http://www.consensus.cat/priorat/
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Carta Paisatge Priorat.pdf

Carta del Paisatge del Lluçanès	
Representant/ponent	Laura Mejías
Origen	2009-2010 Plantejament 2015, Es materialitza amb l'objectiu de dinamitzar i difondre els valors del paisatge del Lluçanès
Impulsors	ConSORCI del Lluçanès
Principals passos	- Realització d'una diagnosi - Recollida d'adhesions d'agents de la comarca Any 2015 - Definició dels principis fonamentals de la carta
Estat actual	Finalització de la definició del programa d'actuacions a través d'un programa de concertacions
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	- Tallers de participació ciutadana - Reunions sectorials - Desenvolupament d'una web
Principals dificultats i reptes	- Finançament - La transversalitat del concepte paisatge, que dificulta el seu abordament i concreció - "Vèncer la recança a través de pedagogia", "que no quedi tot en paper mullat". - Necessitat d'un motor tècnic i polític
Finançament	Diputació de Barcelona
Web	http://paisatgellucanes.cat/
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Carta Paisatge Llucanes.pdf

Carta del Paisatge de la Conca de Barberà	
Representant/ponent	Josep Maria Vidal
Origen	L'any 2014, fruit d'una remor social (articles, comentaris,...), accions associacions (tasca de l'associació Conca 5.1) i de voluntat política (canvis polítics de prioritats i estratègies)
Impulsors	Consell comarcal, amb aquesta fórmula: Provocadors (adm. local i entitats interessades) + Còmplices (altres entitats relacionades amb paisatge) + Seguidors (societat)
Principals passos	- Pedagogia positiva: conscienciació i desmuntar prejudicis - Compromís participat: jornades, participació i compromís
Estat actual	- Recollida d'adhesions i compromisos - Organització de jornades de divulgació i sensibilització - Començar a pensar el desenvolupament tècnic (diagnosi)
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	Es planteja: - Creació d'un grup impulsor - Disseny d'una imatge gràfica i una pàgina web participativa - Apadrinament del paisatge (s'està pensant com fer-ho) - Jornades del paisatge organitzades en 4 blocs: 1. l'entorn; 2. el valor productiu; 3. intervencions humanes; 4. fesonomia (morofologia) - Taula participativa de seguiment - Taula tècnica de redacció - Garantir la coherència amb el Pla Estratègic Comarcal
Principals dificultats i reptes	Pedagogia: desmuntar prejudicis i generar complicitats amb el sector primari Construir oportunitats basades en la identitat
Finançament	Consell Comarcal de la Conca de Barbera Donacions entitats (cessió d'espais)
Web	-
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Carta Paisatge Conca Barbera.pdf

Carta del Paisatge de les Garrigues	
Representant/ponent	Anton Bundó, president de l'Associació de Foment de Turisme Garrigues
Origen	L'any 2014, amb la voluntat d'endreçar el territori ("entendre'l com casa nostra") i fer possible que l'agricultura sigui econòmicament viable
Impulsors	Associació de Foment del Turisme de les Garrigues, Consell comarcal de les Garrigues
Principals passos	2014, Organització d'una jornada per donar valor afegit a les Garrigues
Estat actual	Unió d'interessos entre Administració i Associació per un procés de dinamització del territori
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	- 2 cursos d'oleoturisme - Pla Estratègic Comarcal
Principals dificultats i reptes	Finançament
Finançament	Pendent de concretar
Web	-

Carta del Paisatge de la Vall de Camprodon	
Representant/ponent	Xavi Juncà, president de la Mancomunitat de la Vall de Camprodon i Teresa Monje, tècnica de l'àrea desenvolupament rural, territori i paisatge de la Mancomunitat de la vall de camprodon
Origen	L'any 2006, per a la protecció i desenvolupament del territori de la Vall de Camprodon (firma l'any 2009)
Impulsors	Mancomunitat de la Vall de Camprodon, Departament de Territori i Sostenibilitat i Observatori del Paisatge
Principals passos	2006 - 2009 Avaluació, diagnosi del paisatge i procés de participació 2009 Signatura 2010 - 2012 Reunions de Comissió de Paisatge i desenvolupament del Pla d'accions
Estat actual	Recuperació del procés engegat el 2009 i encallat el 2012 a través d'un procés participatiu de bones pràctiques al sector turístic i de formació de prescriptors del territori. Segueixen treballant en els 16 compromisos redactats en el pla de gestió
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilització: visites de camps amb escoles,... - Pla de viabilitat per recuperar pastures i prats de dall - Pla especial de protecció de camins públics - Producció de trumfa com a llavor certificada - Programa de formació pels agents turístics
Principals dificultats i reptes	Demandar compromís polític i ciutadà
Finançament	Fase de diagnosi: Generalitat de Catalunya
Web	http://www.valldecamprodon.org/CA/121/mancomunitat/arees-de-treball/projectes/carta-del-paisatge.html
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Carta_Paisatge_Vall_Camprodon.pdf

Pla de paisatge de Cervera	
Representant/ponent	Ramon Royes, paer en cap de Cervera
Origen	L'any 2014, amb la presentació de la iniciativa a l'ajuntament per part del Grup per la Defensa del Medi Natural de la Segarra
Impulsors	Ajuntament de Cervera amb el consens de les entitats
Principals passos	- Avaluació i diagnosi - Definició objectius de qualitat paisatgística - Pla d'accions
Estat actual	Desenvolupament i realització del pla d'accions
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	- Constitució de la Taula del Paisatge com a comissió de seguiment - Adequació, manteniment i enjardinament de perterres i passeigs - Pla de senyalització integral - Soterrament del cablejat - Valorització miradors - Pedagogia vers les escoles (implicació)
Principals dificultats i reptes	Compatibilitzar pla de paisatge - sector primari Implicació d'entitats Diàleg entre l'administració i ciutadania
Finançament	Ajuntament de Cervera en línies generals i altres entitats en accions concretes
Web	http://www.cerverapaeria.cat/fitxers/pla-de-paisatge/view
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Pla_paisatge_Cervera.pdf

Projecte de candidatura Priorat - Montsant - Siurana	
Representant/ponent	Roser Vernet, coordinadora de l'associació Prioritat
Origen	L'any 2008, amb la creació de Prioritat (associació dels sectors socioeconòmics i culturals de la comarca) com a culminació al procés de presa de consciència del paisatge i dels seus valors engegat contra la represa de projectes de centrals eòliques a la comarca.
Impulsors	Consell Comarcal del Priorat, Associació Prioritat i Diputació de Tarragona
Principals passos	2008 Creació de l'Associació Prioritat 2010 Presentació del projecte a la comarca i lliurament a la Generalitat 2012 La Generalitat es fa seu el projecte 2013 Reconeixement de la proposta de candidatura per part del Consejo del Patrimonio Histórico del Ministerio de Cultura 2014 Formalització de la taula de candidatura i inclusió a la llista indicativa
Estat actual	Redacció del dossier de candidatura i del pla de gestió
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	Estructurades en 3 blocs: 1. Territori: presentacions sectorials, jornades temàtiques, pla de participació de Prioritat, comunicació continuada i pla de gestió 2. Acadèmic: estudis i redacció del dossier, 6 workshops de paisatge, sessions acadèmiques, convenis universitaris i projecte PaHiscat 3. Institucional: comissió de seguiment de la Carta del Paisatge, formalització de la Taula de la Candidatura, i elaboració del pla de gestió
Principals dificultats i reptes	1. Territori: autoestima, coneixement, reconeixement i empoderament 2. Acadèmic: coneixement, vinculació i territori 3. Institucional: coneixement, implicació i governança
Finançament	Diputació de Tarragona, Consell Comarcal, Prioritat (aportació de socis i mecenes) i aportació d'institucions i entitats externes
Web	http://www.candidaturapriorat.org/
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Candidatura Priorat Montsant Siurana.pdf

Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya	
Representant/ponent	Marc Torrent, Conseller de Medi Ambient i Infraestructures del Consell Comarcal de la Cerdanya
Origen	L'any 2013, fruit de veure Llivia com una illa en el mapa (comarca dividida en 2 estats el 1659) després d'una presentació del catàleg de paisatge de l'Alt Pirineu i Aran
Impulsors	Consell Comarcal de la Cerdanya, Comunitat de Comuns Pirineus-Cerdanya, Parc Natural Regional del Pirineu Català, Ajuntament de Llivia i Observatori del Paisatge de Catalunya
Principals passos	2012-2013 Coordinació tècnica 2013 Creació del Comitè de Pilotatge 2013 Publicació d'un opuscle divulgatiu sobre el paisatge transfronterer de la Cerdanya 2014 Consulta pública (ciutadania, agents locals i administració pública) i definició de les primeres accions. 2015 Definició dels objectius de qualitat paisatgística transfronterers
Estat actual	En procés de finalització de la primera fase d'accions i plantejament de les accions futures
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	<ul style="list-style-type: none"> - Mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya - Document tècnic d'identificació i valorització dels principals punts d'observació i gaudi del paisatge - Document d'orientacions per a l'ordenació, gestió i valoració dels arbres fruiters - Jornades de formació especialitzada en la poda d'arbres i en l'adequació paisatgística dels espais públics - Ampliació del Wikipedra a la Cerdanya, Capcir i Conflent - Web del Pla de Paisatge
Principals dificultats i reptes	<ul style="list-style-type: none"> - Contrast de mètodes de caracterització del paisatge, valors i dinàmiques - Implicació ciutadana i de la administració local
Finançament	<ul style="list-style-type: none"> - Finançament indirecte d'entitats - Subvencions: Eurodistricte (desenvolupament de projectes transfronterers) i Diputació de Girona
Web	http://paisatgecerdanya.parc-pyrenees-catalanes.fr/
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Pla Paisatge transf Cerdanya.pdf

Consorci dels Aspres	
Representant/ponent	Jordi Torallas, coordinador del Consorci dels Aspres de l'Empordà
Origen	2012, amb la voluntat dels municipis de Capmany, Cantallops, Espolla i Sant Climent Sescebes de garantir el desenvolupament del seu àmbit territorial (emmarcat a les unitats de paisatge de Salines-Albera, els Aspres i la Plana de l'Empordà) a través de la seva promoció, millora i protecció
Impulsors	Ajuntament de Capmany, Ajuntament de Cantallops, Ajuntament d'Espolla i Ajuntament de Sant Climent Sescebes
Principals passos	Pla Estratègic del Consorci dels Aspres d'Empordà 2013-2016
Estat actual	Desenvolupament de les accions previstes en el Pla Estratègic
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	Accions per crear marca i generar identitat a través de tríptics de divulgació i educació del paisatge
Principals dificultats i reptes	<ul style="list-style-type: none"> - Superar les pròpies limitacions (pressupostàries, de personal,...) - Aprofundir en el treball en comú dels 4 ajuntaments i totes les associacions - Fer confluïr totes les administracions
Finançament	Ajuntament de Capmany, Ajuntament de Cantallops, Ajuntament d'Espolla i Ajuntament de Sant Climent Sescebes
Web	http://www.aspremporda.cat/
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Aspres_Emporda.pdf

Pla de paisatge urbà de Linyola	
Representant/ponent	Àlex Mases (alcalde de Linyola) i Ramon Queralt (tècnic consultor Llena Ambiental)
Origen	2016, amb l'objectiu d'endregar per millorar la qualitat de vida del ciutadans i captar l'atenció dels visitants
Impulsors	Ajuntament de Linyola
Principals passos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Treball de camp, preparació dels treballs 2. Tallers de participació veïnal i d'entitats 3. Pressupostar les accions 4. Tallers de participació veïnal i d'entitats per prioritzar les accions
Estat actual	Priorització d'accions a desenvolupar
Principals iniciatives i accions desenvolupades i en procés	Sessions participatives
Principals dificultats i reptes	Replantejar la planificació urbanística i funcional (fer compatible la mobilitat dels vianants i la dels tractors)
Finançament	Ajuntament de Linyola
Web	-
Presentació	http://www.catpaisatge.net/docs/Pla_Paisatge_Linyola.pdf

Pla de paisatge de la Granadella	
Representant/ponent	Elies Bosch, tècnic ajuntament de la Granadella
Origen	2012 - canvi de govern que té com a voluntat posar fre el despoblament. 2016 - es comença a treballar en l'elaboració del Pla de Paisatge com a projecte de promoció econòmica i turística
Impulsors	Ajuntament de la Granadella
Principals passos	Es planteja: 1. Anàlisi punts forts i febles del paisatge de la Granadella 2. Definició dels objectius de qualitat paisatgística 3. Pla d'accions
Estat actual	Tallers d'informació ciutadana i difusió dels treballs del pla
Principals iniciatives i accions desenvolupades	- Jornades 'quin paisatge volem?' - Curs de formació d'oleoturisme
Principals dificultats i reptes	
Finançament	Ajuntament de la Granadella
Web	-

5. APORTACIONS DEL DEBAT

Les principals idees sorgides en el debat van ser les següents:

5.1. El paper de les eines d'escala superior

Tots els assistents coincideixen en que els catàlegs de paisatge són un marc molt vàlid per posar en context les polítiques de paisatge a nivell local i com a punt de referència per iniciatives i experiències sectorials relacionades amb el paisatge. El repte és com aconseguir que els valors, els objectius de qualitat paisatgística i les propostes de mesures i accions dels catàlegs de paisatge acabin tenint una incidència directa sobre el territori i s'integrin en els diversos instruments de planificació d'àmbit local. En aquest sentit, des del Departament de Territori i Sostenibilitat s'està treballant per aconseguir-ho.

5.2. Utilitat de les cartes de paisatge i dels plans de paisatge

La dicotomia dels usos de les cartes i plans de paisatge va generar un debat interessant: per qui conservem i gestionem el paisatge? Pels locals o pels de fora? Com estratègia turística o amb la voluntat d'endreçar el territori i augmentar la qualitat de vida dels seus residents?

Un primer factor per evitar aquesta dicotomia és la identificació dels valors de cada paisatge i establir els objectius de qualitat paisatgística que cada territori prioritza. El despoblament de les àrees rurals i l'abandó de les àrees de conreu, per exemple, han suposat una amenaça pels paisatges rurals, ja que els assistents entenen el paisatge com un element viu i antropitzat. El paisatge també actua com element identitari del territori: ens diu d'on venim, com som i les cartes i plans en diuen com volem ser.

5.3. Implicació dels agents i de la ciutadana

Tots els assistents coincideixen en afirmar que el principal repte del desenvolupament de les cartes i plans de paisatge és el d'empoderar la gent. Es coincideix també en la importància de la dinamització de la societat civil basada en una aliança d'actors i agents, amb l'objectiu d'avançar cap a un lideratge compartit entre entitats i societat civil, per tal que tant cartes com plans avancin més enllà de les tasques de l'administració pública.

Afirmacions d'alguns participants com "El paisatge també som les persones" o "Sense persones no hi ha paisatge" demostren el rol de la societat en la gestió del paisatge. En aquesta línia, tots remarquen la importància de la participació ciutadana en l'elaboració de les cartes i plans de paisatge, sobretot alhora d'identificar els valors paisatgístics.

5.4. Continuitat/dinamització

Un dels aspectes clau d'aquests instruments, és la seva continuïtat i aplicació un cop aprovats o signats per les administracions i entitats implicades. En aquest sentit, la figura d'una comissió de seguiment i d'una àrea tècnica que s'encarregui de dinamitzar les accions acordades, sembla clau.

5.5. Finançament

Els participants van coincidir en el fet que el finançament és un dels principals problemes alhora de desenvolupar les cartes i plans de paisatge. La limitació pressupostària de les administracions públiques n'és el màxim escull, per bé que també es va esmentar que aquest fet depèn de les prioritats estratègiques dels partits polítics. En aquest sentit, es creu necessari fer pedagogia política sobre els beneficis i utilitats de les cartes i plans de paisatge a escala local per generar un compromís polític ferm i una aposta decidida.

5.6. Reptes

El futur dels instruments de planificació i gestió paisatgística passa per:

- Concebre les cartes i plans de paisatge com a documents dinàmics, és a dir, com un procés.
- Avançar cap a un treball en xarxa menys dependent de l'administració pública.
- Reforçar la pedagogia i sensibilització política i ciutadana vers el paisatge.
- Aconseguir que la ciutadania s'impliqui, superant l'escepticisme que en alguns casos generen els processos de participació ciutadana.
- Aconseguir un compromís real dels signants dels compromisos que garanteixi que les accions acordades es duguin a terme.

5.7. Propers passos

El debat també va tenir una part propositiva, de la qual en van sortir diverses idees de continuïtat de la reunió que s'estudiaran en el futur. Per exemple, es va plantejar la creació d'una xarxa de municipis / territoris pel paisatge que esdevingui l'espai de trobada i el motor impulsor d'un canvi d'escala en la manera de tractar i gestionar el paisatge, passant d'una escala regional (intencions generalistes) a escala local (projectes concrets), entenent així el paisatge dins un context socioeconòmic. Aquesta estructuració en xarxa hauria d'ajudar a visualitzar i difondre les accions realitzades.

També va sorgir la proposta d'organitzar una 'Setmana del paisatge', amb l'objectiu de treballar per a la sensibilització, comunicació i pedagogia paisatgística entre la ciutadania, així com d'element de generació d'economia d'escala.

Finalment, es va plantejar la programació de futures reunions de treball per tractar temes específics, i l'Associació Prioritat va oferir el Priorat com a territori per acollir la propera reunió.